

БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: БУА-2023/144/-НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:

www.audit.mn

Булган аймаг

2023 он

Аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ
Утас:70342580 Цахим хаяг: Erdene.B@audit.local
Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол
Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn
Аудитор З.Ганбаатар
Утас: 70342716 Цахим хаяг: Ganbaatarz@audit.gov.mn
Аудитор:
Утас: 70342716 Цахим хаяг:

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
 2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
 3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа.....
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
 4. Аудитын тайлан
 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал
5. Аудитын илрүүлэлт
 6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

**БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс: 7034-2580
E-mail: bulgan@audit.gov.mn

2023.02.24 № 154
танай _____ ны № _____ т

ХИШИГ-ӨНДӨР СУМЫН МСТ-ИЙН
ЭРХЛЭГЧ Т.БАДАМСҮРЭН ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу аймгийн Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэгл

Тайлант онд салбарын төсвийн шинэчлэлийн хөтөлбөр хийгдэж үндсэн үйл ажиллагааны санхүүжилтийг Улсын төсвөөс, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг орон нутгийн төсвөөс санхүүжүүлдэг болсон байна.

Аудитын гол асуудал

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 10 хөтөлбөрийн хүрээнд Улсын төсвөөс 71,897.9, орон нутгийн төсвөөс 72,313.7, бусад орлого 2,885.2 нийт 147,096.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч 139,366.6 мянган төгрөгийг зарцуулан 5,730.2 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй тайлагнасан байна.

Мөн тус байгууллага нь тайлан онд төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан үндсэн хөрөнгө 2,000.0, бараа материал 9,164.5, үнэ төлбөргүй үндсэн хөрөнгө

006020191

2,100.0, бараа материал 10,045.0 мянган төгрөгийн хөрөнгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Батлагдсан төсвийн хүрээнд байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөгөөр дөрвөн зорилт дэвшүүлж гурван зорилтын биелэлт бүрэн хангагдаж нэг зорилт дутуу биелэгдэж 98.5 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	16,277,180.00	28,003,035.00
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	5,730,225.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	5,730,225.00
3122	Гадаад валют	-	5,730,225.00
31221	Төрийн сангийн харилцах	-	5,730,225.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	16,277,180.00	22,272,810.00
354	Хангамжийн материал	16,277,180.00	22,272,810.00
35420	Аж ахуйн материал	14,160,380.00	22,272,810.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	101,111,020.15	89,001,642.75
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	101,111,020.15	89,001,642.75
392	Биет хөрөнгө	99,457,020.15	85,847,642.75
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	745,717,239.51	745,717,239.51
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(671,145,515.62)	(683,574,136.30)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	16,645,243.00	18,745,243.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(6,984,337.84)	(10,299,825.87)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	17,534,405.02	17,534,405.02
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(16,565,959.92)	(17,031,228.61)
39217	Ном	14,255,946.00	14,755,946.00
393	Биет бус хөрөнгө	1,654,000.00	3,154,000.00
39301	Програм хангамж	-	1,500,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	1,654,000.00	1,654,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	117,388,200.15	117,004,677.75
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	117,388,200.15	117,004,677.75
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	117,388,200.15	117,004,677.75
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	77,743,151.28	77,743,151.28
51101	Өмч: - төрийн	77,743,151.28	77,743,151.28
512	Хуримтлагдсан үр дүн	(89,635,145.79)	(90,018,668.19)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(89,635,145.79)	(89,635,145.79)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(383,522.40)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	129,280,194.66	129,280,194.66
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	117,388,200.15	117,004,677.75
			СТ-2А

САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	140,540,300.00	159,241,800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,095,700.00	15,030,200.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,095,700.00	15,030,200.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,095,700.00	15,030,200.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,095,700.00	2,085,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	800,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	12,145,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	139,444,600.00	144,211,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	139,269,600.00	144,211,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	139,269,600.00	72,313,700.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	-	71,897,900.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	153,161,498.78	159,625,322.40
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	153,161,498.78	159,625,322.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	138,367,132.78	158,564,938.40
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	45,074,167.00	50,785,325.00
210101	Үндсэн цалин	36,297,350.00	40,696,119.00
210102	Нэмэгдэл	8,776,817.00	6,735,258.00
210104	Урамшуулал	-	3,353,948.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,846,234.00	6,457,842.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,050,273.00	4,372,429.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	441,191.00	560,726.00

210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	353,229.00	406,584.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	88,457.00	101,648.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	913,084.00	1,016,455.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,807,453.00	69,900,629.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	551,068.00	299,989.00
210302	Түлш, халаалт	65,256,385.00	69,600,640.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,106,260.00	919,790.00
210401	Бичиг хэрэг	84,000.00	51,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	99,810.00	97,585.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	75,000.00	35,500.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	89,800.00	80,205.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	757,650.00	655,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,061,000.00	2,613,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	80,000.00	519,300.00
210604	Урсгал засвар	981,000.00	2,094,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	56,000.00	56,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	56,000.00	56,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,127,770.00	8,914,598.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,111,250.00	8,914,598.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,288,248.78	18,917,153.90
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	2,707,776.50
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	17,288,248.78	16,209,377.40
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,794,366.00	1,060,384.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,492,600.00	750,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	200,000.00	750,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,301,766.00	309,884.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,301,766.00	309,884.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	(12,621,198.78)	(383,522.40)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	(12,837,198.78)	(383,522.40)

СТ-2А

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	140,540,300.00	147,096,800.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,095,700.00	2,885,200.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,095,700.00	2,885,200.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	1,095,700.00	2,885,200.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,095,700.00	2,085,200.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	800,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	139,444,600.00	144,211,600.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	139,269,600.00	144,211,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	139,269,600.00	72,313,700.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	-	71,897,900.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	140,540,300.00	141,366,575.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	140,540,300.00	141,366,575.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	125,745,934.00	140,306,191.00
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	45,074,167.00	50,785,325.00
210101	Үндсэн цалин	36,297,350.00	40,696,119.00
210102	Нэмэгдэл	8,776,817.00	6,735,258.00
210104	Урамшуулал	-	3,353,948.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	5,846,234.00	6,457,842.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,050,273.00	4,372,429.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	441,191.00	560,726.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	353,229.00	406,584.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	88,457.00	101,648.00

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	913,084.00	1,016,455.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	65,807,453.00	69,900,629.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	551,068.00	299,989.00
210302	Түлш, халаалт	65,256,385.00	69,600,640.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,192,060.00	1,661,190.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	59,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	99,810.00	98,985.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	75,000.00	55,500.00
210404	Ном, хэвлэл	-	500,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	89,800.00	80,205.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	867,450.00	867,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,679,000.00	1,099,300.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	80,000.00	1,099,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	56,000.00	56,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	56,000.00	56,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	2,916,020.00	5,962,128.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,899,500.00	5,962,128.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	175,000.00	4,383,776.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	175,000.00	4,383,776.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14,794,366.00	1,060,384.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	13,492,600.00	750,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	200,000.00	750,500.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,301,766.00	309,884.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	1,301,766.00	309,884.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-	5,730,225.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	5,730,225.00
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	5,730,225.00

СТ-4А

ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрс үлдэгдэл	77,743,151.28	129,280,194.66	(89,635,145.79)	117,388,200.15
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрс үлдэгдэл	77,743,151.28	129,280,194.66	(89,635,145.79)	117,388,200.15
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	-	-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	77,743,151.28	129,280,194.66	(89,635,145.79)	117,388,200.15
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(383,522.40)	(383,522.40)
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрс үлдэгдэл	77,743,151.28	129,280,194.66	(90,018,668.19)	117,004,677.75

ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	149,382,800.00	141,056,691.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	149,382,800.00	139,056,691.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	148,614,800.00	138,306,191.00

2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	55,923,700.00	50,785,325.00
210101	Үндсэн цалин	43,106,900.00	40,696,119.00
210102	Нэмэгдэл	8,343,800.00	6,735,258.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт		
210104	Урамшуулал	4,473,000.00	3,353,948.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	6,990,400.00	6,457,842.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	4,753,500.00	4,372,429.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	559,200.00	560,726.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	447,400.00	406,584.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	111,800.00	101,648.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,118,500.00	1,016,455.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	69,910,500.00	69,900,629.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	300,000.00	299,989.00
210302	Түлш, халаалт	69,610,500.00	69,600,640.00
210303	Цэвэр, бохир ус		
210304	Байрны түрээс		
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,193,000.00	1,161,190.00
210401	Бичиг хэрэг	60,000.00	59,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	100,000.00	98,985.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	75,000.00	55,500.00
210404	Ном, хэвлэл		
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	90,000.00	80,205.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	868,000.00	867,100.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		
2105	Нормативт зардал	-	-
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол, хүнс		
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,400,000.00	1,099,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл		
210602	Тавилга		
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	1,100,000.00	1,099,300.00
210604	Урсгал засвар	300,000.00	-
2107	Томилолт, зочны зардал	58,000.00	56,000.00
210701	Гадаад албан томилолт		
210702	Дотоод албан томилолт	58,000.00	56,000.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах		
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,968,000.00	4,462,128.50
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,968,000.00	4,462,128.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,171,200.00	4,383,776.50
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,171,200.00	4,383,776.50
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	768,000.00	750,500.00
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	-
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг		
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг		
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	768,000.00	750,500.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	768,000.00	750,500.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	2,000,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	2,000,000.00
220001	Барилга байгууламж		
221001	Их засвар		
222001	Тоног төхөөрөмж		
223001	Бусад хөрөнгө	-	2,000,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	149,382,800.00	147,096,800.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	144,211,600.00	144,211,600.00

132001	Орон нутгийн төсвөөс	72,313,700.00	72,313,700.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	71,897,900.00	71,897,900.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	5,171,200.00	2,885,200.00
1E+06	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	5,171,200.00	2,085,200.00
1E+06	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	-	800,000.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		5,730,225.00

НТ-2

НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

/ төгрөгөөр /

Дансны код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	175,000.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	175,000.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	175,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	175,000.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	175,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	175,000.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	175,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	175,000.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Тухайн жил 12 зорилтын хүрээнд 20 ажил төлөвлөснөөс 40 ажлыг биелүүлж биелэлт 80.8 хувиар дүгнүүлжээ.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Му-ын ЗГ-ын 91-р тогтоол .БШУ-ны сайдын 170-р тушаал ,бусад боловсролын шинэчлэлтэй холбогдон гарсан хууль эрх зүйн актуудын мөрдөн ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй, НБББББ-ийг 2021 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн А/179 дугаар тушаалаар шинэчлэн баталсан байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй /үр нөлөөгүй байна.

Дотоод хяналттай холбоотойгоор байгууллагын жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллогыг чанартай үр дүнтэй хийсэн эсэхийг шалгах аар горим хэрэгжүүлсэн

Дотоод аудит/аудиторын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах /дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузл/мөнгөн сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 0.3 сая төгрөгөөр буюу 0.3 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	/мянган төгрөгөөр/		
	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		5,730.2	5,730.2
Авлага	0	0	0
Бараа материал	16,277.2	22,272.8	5,995.6
Үндсэн хөрөнгө	795,806.8	799,906.8	4,100.0
Нийт хөрөнгө	117,388.2	117,004.7	-383.5
Өр төлбөр	0	0	0
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	77,743.1	77,743.1	0
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	117,388.2	117,004.7	-383.5

Дээрх хүснэгтээс харахад бараа материал өмнөх оны үзүүлэлтээс 383.5 мян төг-өөр буурч, үндсэн хөрөнгө 4,100.0. мянган төгрөгөөр нэмэгджээ.

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 149.3 сая төгрөгөөр нийт зарлагыг 149.3 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн.

Төсвийн төслийн саналын дүнгээр төсөв баталсан.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 10 хөтөлбөрийн 10 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 71.8 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 72.3 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс авсан байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 147.0 сая төгрөгийн санхүүжилт авч 141.3 сая төгрөгийг зарцуулж үлдэгдэл 5.7 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарсан байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	Үндсэн үйл ажиллагаа	68129.9	62423.5	5706.4	91.6
2	Төрийн өмчийн барилгын тогтмол зардал	70210.5	69900.3	310.2	99.6
3	Нийтлэг үйлчилгээ	2103.2	2103.2	0	100
4	Уран бүтээл хийлгэх	3000.0	2994.7	5.3	99.8
5	Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж	768.0	750.5	17.5	97.7
6	Нэмэлт- дээд шатны төсвөөс хуваарилсан	5171.2	2885.2	3086.0	55.8

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын үйл ажиллагааг сайжруулахтай холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор З.Ганбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Ж.Энхцоодол, газрын захирал, тэргүүлэх аудитор Б.Эрдэнэ нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Хишиг-Өндөр сумын МСТ-ын 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 24-ний өдрийн 01/04 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2022 оны санхүүжилтийн дүнг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны санхүүжилтийн дүнгийн 140.1 сая төгрөгөөс 75 хувиар буюу 1.7 сая төгрөгөөр тогтоосныг аудитын гүйцэтгэлийн шатанд дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор тус байгууллага нь хуулийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилтийн хүрээнд 2022 онд нийт 147 мэдээ мэдээлэхээс хуулийн хугацаанд 147 мэдээг бүрэн мэдээлж, хугацаа хоцорсон мэдээ 15 байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Байгууллагын жилийн эцсийн хөрөнгийн тооллогыг НББ-ийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 1-д “Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого хийх зохион байгуулалтын асуудлыг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага, ерөнхий нягтлан бодогч нар хариуцна.” гэсэн заалтын дагуу хийсэн ч санхүүгийн тодруулга тайлангийн Бусад хангамжийн материалын 4437.9 мянган төгрөгийн эцсийн үлдэгдлийг тооллого хийсэн илтгэх хуудсанд тэмдэглэсэн дүнтэй тулгахад 3437.9 мянган төгрөгийн буюу 1000.0 мянган төгрөгөөр зөрүүтэйгээр илтгэх хуудсанд тэмдэглэж тайлагнасан нь дотоод хяналттай холбоотой зөрчил илэрлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Хишиг-Өндөр МСТ-ын 2022 оны 12 дүгээр сарын 02-ны өдрийн 1/357 тоот албан бичгээр акт, зөвлөмжийн хэрэгжилтийн биелэлтийг хүргүүлсэн байна.

Хүснэгт 4 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	1		1		66
Албан шаардлага	0	0	0	0	0
Зөвлөмж	0	0	0	0	0
Нийт дүн	1		1		66

Төлбөрийн акт дутуу барагдсан ч тайлангийн явцад хэрэгжилтийг бүрэн биелүүллээ.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Санхүүгийн тайланд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 0 төгрөгийн дансны үнэтэй 18,954,358.0 төгрөгийн хөрөнгийн шийдвэрлэсэн эсэх.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 19.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс 0.2 сая төгрөгийн төлбөрийн акт, 18.9 сая төгрөгийн зөрчлийг дахин давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өглөө.

5.1 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт шатахуун олгохдоо анхан шатны баримт дутуу тул 1 акт бичигдсэн болно.

5.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага бичигдээгүй болно.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Үндсэн хөрөнгийн тооллоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Санхүүгийн тайланд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 0 төгрөгийн дансны үнэтэй 18,954,358.0 төгрөгийн хөрөнгийн тайлагнасан байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Санхүүгийн тайланд элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг дахин үнэ тогтоон шийдвэрлэх.

2. Үндсэн хөрөнгийн тооллоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Ерөнхий нягтлан бодогч нь үндсэн хөрөнгө, бараа материалын хагас жил болон жилийн эцсийн тооллогод тооцоо бодсон акт үйлдээгүй.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын үндсэн хөрөнгө, бараа материалын тооллогыг гүйцэтгэхдээ нягтлан бодогч комиссын тооллогыг тооцоо бодсон актаар бодож баталгаажуулах.

3. Үндсэн хөрөнгийн тооллоготой холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлант онд шилэн дансны цахим системд нийт 147 мэдээ мэдээлэхээс 16 мэдээг хоцроож мэдээлсэн.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллийг хугацаанд нь мэдээлэх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 05 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган
төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлаг а		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллага д шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	То о	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаал тны тоо	Тоо	Дүн
Хишиг- Өндөр сум МСТ	4	19.1	1	0.2	0	0	3	18.9	0	0	0	0
Дүн	4	19.1	1	0.2	0	0	3	18.9	0	0	0	0